

**Θέμα PhD: Η ανάπτυξη της ΚΕΠΠΑ και η Ελλάδα: Συμβολή, Ρόλος,
Συνέπειες (Απόφαση ΓΣ 25/2/2003)**

Στόχος της διδακτορικής διατριβής είναι, όπως υποδηλώνει και ο τίτλος της, η ανάλυση και μελέτη της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής άμυνας στην ευρωπαϊκή και διεθνή σκηνή καθώς και οι επιπτώσεις της στην Ελλάδα όχι μόνο ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και μέλος της νατοϊκής συμμαχίας. Στο επίκεντρο της μελέτης θα βρεθεί κατά συνέπεια και η στάση των ΗΠΑ και της Τουρκίας έναντι της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας ως μέλη του ΝΑΤΟ αλλά, όσον αφορά στη γειτόνα χώρα, και ως υποψήφια προς ένταξη χώρα στην ΕΕ. Η αναγκαιότητα ενδυνάμωσης της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) όπως και του συστατικού της μέρους, της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ), είναι επιτακτική. Η Ευρώπη, χρειάζεται μια ισχυρή ΕΠΑΑ έτσι ώστε να υπερασπίζεται τα συμφέροντά της, αλλά και τα συμφέροντα των κρατών μελών της, τα οποία δεν είναι πλέον σε θέση να τα υπερασπίσουν αποτελεσματικά τις νέες απειλές, αλλά ούτε και να συνεισφέρουν μονομερώς στη διεθνή ειρήνη και σταθερότητα.

Η υποψήφια διδάκτωρ έχει ολοκληρώσει τη συγγραφή τριών κεφαλαίων. Στο κεφάλαιο 2, που είναι το πρώτο εξ αυτών, αναλύονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν επιχειρήσει να ερμηνεύσουν την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας. Επιλέγονται προς συγκριτική μελέτη οι επικρατέστερες παραδοσιακές αλλά και σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις με στόχο να εξηγήσουν την εξέλιξη της Ε.Ε. σε παράγοντα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας από το 1970 και έπειτα. Η συγγραφέας καταλήγει ουσιαστικά στο συμπέρασμα ότι όσοι ερευνητές μελετούν μια ιδιαίτερη πολιτική, όπως την ΕΠΑΑ, είναι πιθανότερο να καταλήξουν σε συνδυασμό διαφορετικών θεωριών για την κατανόηση και ερμηνεία της. Αυτό οφείλεται στο ότι σκοπός της θεωρητικής ανάλυσης είναι η έρευνα τάσεων και προτύπων συμπεριφοράς καθώς και η επιδίωξη να εξηγηθεί η συχνότητα και

επαναληπτικότητα μιας συμπεριφοράς και όχι συγκεκριμένων γεγονότων ή μεμονωμένων περιστατικών.

Το κεφάλαιο 3 αναφέρεται στο ιστορικό πλαίσιο και τις εργασίες της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης. Σε αυτό το κεφάλαιο πραγματοποιείται μια σύντομη ιστορική αναδρομή από το 1991, με την εφαρμογή της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση –γνωστή και ως Συνθήκη του Μάαστριχτ– που καθιέρωσε την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ). Η σύντομη αυτή αναδρομή ανατρέπει μέχρι τη Διακήρυξη του Λάακεν απ' όπου και ξεκινάει η μελέτη των εργασιών της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, με επίκεντρο την ομάδα εργασίας για την άμυνα και τις προτάσεις που κατατέθηκαν και συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών μέχρι τη σύνταξη του «Σχεδίου Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης». Στο κεφάλαιο αυτό, επιχειρείται η εστίαση στις νέες προτάσεις που περιλαμβάνονται αρχικά στο προτεινόμενο συνταγματικό κείμενο από τη Συνέλευση, η τελική συμπερίληψή τους στο σχέδιο της Συνθήκης και πώς η εφαρμογή τους θα συνέβαλε θετικά ή μη στην ταχύτερη και βαθύτερη ανάπτυξη μια κοινής άμυνας.

Το κεφάλαιο 4 χωρίζεται σε τρεις υποενότητες. Στην πρώτη, η υποψήφια διδάκτωρ επικεντρώνεται στη μελέτη των διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο των δύο Διακυβερνητικών Διασκέψεων για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος και κυρίως στη μελέτη των τεσσάρων καινοτομιών (συμβατική διαμόρφωση της ΚΕΠΑΑ, καθιέρωση «μόνιμων διαρθρωμένων συνεργασιών», συστηματοποίηση των μηχανισμών και ο νέος κανονισμός για τις διεθνείς συμφωνίες της ΕΕ) που αυτό εισηγάγε. Σε αυτό το μέρος αναλύονται οι κύριες συνέπειες που απορρέουν από αυτές τις νέες αλλαγές για τη διαμόρφωση της ΚΕΠΑΑ. Η δεύτερη υποενότητα μελετά σε ποιο βαθμό είναι πλέον εφικτή η ανάπτυξη της ΕΠΑΑ χωρίς ένα συνταγματικό πλαίσιο και δη στη συγκεκριμένη περίπτωση μετά την απόρριψη της Συνταγματικής Συνθήκης ενώ στο τρίτο μέρος η υποψήφια διδάκτωρ μελετά συγκριτικά τις νέες διατάξεις που τελικά εισάγονται στη νέα Μεταρρυθμιστική Συνθήκη/Συνθήκη της Λισσαβώνας σε σχέση τόσο με εκείνες του θνησιγενούς Ευρωπαϊκού Συντάγματος αλλά και τις απόψεις/προτάσεις που είχαν προκύψει την περίοδο κρίσης και περισυλλογής της Ένωσης.

Η διδακτορική μελέτη αναπτύσσεται σε οκτώ κεφάλαια. Ακολουθεί η ενδεικτική διάρθρωση της διατριβής: Μέρος I (Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή, Κεφάλαιο 2: Θεωρητικές προσεγγίσεις ΕΠΑΑ), Μέρος II: ΕΠΑΑ (Κεφάλαιο 3: Ιστορικό πλαίσιο και εργασίες Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, Κεφάλαιο 4: Διακυβερνητική Διάσκεψη και ανάπτυξη ΕΠΑΑ στη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη/Συνθήκη της Λισσαβώνας), Μέρος III: ΕΠΑΑ – ΝΑΤΟ (Κεφάλαιο 5: ΝΑΤΟ (ΗΠΑ) – ΕΠΑΑ, Κεφάλαιο 6: Τουρκία – ΕΠΑΑ), Μέρος IV (Κεφάλαιο 7: Ελλάδα – ΕΠΑΑ), Μέρος V (Κεφάλαιο 8: Συμπεράσματα), Παραρτήματα και Βιβλιογραφία.

Κατά τη διαδικασία της έρευνας και συγγραφής της παρούσας διατριβής χρησιμοποιείται ελληνική και ξένη βιβλιογραφία (αγγλική, γαλλική και ισπανική), αντιστοίχως άρθρα περιοδικού και ημερήσιου τύπου, κοινοτικά έγγραφα και εφημερίδες (L & C, CONV, CIG, COM, Agence Europe), συνεντεύξεις με ακαδημαϊκούς, ερευνητές και τέλος πληροφορίες μέσω του διαδικτύου (internet).

Παράλληλα με τη συγγραφή, θα εξακολουθήσει η αναζήτηση περαιτέρω πηγών πληροφόρησης, σε μία προσπάθεια συνεχούς βελτίωσης του επιστημονικού υπόβαθρου της διατριβής. Σε κάθε περίπτωση, το σύνολο του έργου θα υπόκειται σε αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις, όπου αυτό θα κρίνεται αναγκαίο.